

INFORMASJON VED DØDSFALL

Informasjon ved gravferd.

Vårt begravelsesbyrå kan være behjelpelig med

- Legge til rette med tider for bisettelse og begravelse.
- Levering av kiste og askeurne, vi har forskjellige typer på lager og andre kan skaffes.
- Nedlegging i kiste.
- Kjøring fra dødsstedet til kirke, kapell eller annet seremonisted.
- Ordne med offentlige papirer og meldinger.
- Søke om eventuelt behovsprøvd gravferdshjelp og transportstønad.
- Informere om eventuell stønad gjennom medlemskap i fagforening.
- Trykking av program og takkekort.
- Forstørrelse av bilde for bord ved inngangen i seremonirommet.
- Formidle bestilling av blomster med trykte bånd.
- Pynte og klargjøre seremonirommet før gravferden.
- Kondolanseprotokoll i kirken, hvor frammøtte skriver sitt navn.
- Digital minneside/digital kondolanseprotokoll. Som kan administreres av pårørende.
- Trykking av minnebok med stiv perm. Inneholder bilder og program fra seremonien.
- Utforming og bestilling av dødsannonse og eventuell takkeannonse.
- Formidle sangsolist eller annen musiker.
- Nedlastning og avspilling av musikk på byråets lydanlegg.

- Filme seremonien og også streame/direktesende gjennom opprettet minneside.
- Filme seremonien og legge filmen på minnepenn.
- Formidle minnesamvær og bevertning.
- Gravferd som avsluttes med askespredning – vi tar oss av søknad og papirer
- Transport med fly, tog, båt eller bil over lengre avstander.
- Bestille innskrift og oppussing av gravmonumenter.
- Salg av nye gravmonumenter og tilleggsutstyr.
- Oppretting av gamle monumenter som er kjøpt med opprettingsgaranti hos oss.
- Salg og montering av selv vanningskasser på gravsted.

Hvem har den juridiske retten til å ta seg av og legge til rette for gravferd?

Ifølge gravferdsloven §9, kan den som har fylt 18 år i skriftlig erklæring fastsette hvem som skal ha rett til å sørge for gravferden. Denne erklæringen kan bemyndige en person som avdøde har hatt tillit til, for at ønsker vedrørende gravferdsform og sted skal bli tatt til følge. Erklæringen skal være underskrevet og datert. Bemyndiget person kan gi avkall på sin rett. Dersom det ikke foreligger erklæring som nevnt i første ledd, har avdødes nærmeste etterlatte over 18 år i følgende rekkefølge rett til å besørge gravferden:

- Ektefelle - ektefelles rett faller bort hvis man er separert på tidspunktet for dødsfallet.

-Samboer - har tilsvarende rettigheter som ektefelle. Det vil si person som levde i ekteskapslignende, eller partnerskapslignende samboerskap med avdøde når dødsfallet fant sted, har rett til å ta seg av gravferden.

Videre rekkefølge er:

Barn, foreldre, barnebarn, besteforeldre, søsken, søskens barn og foreldres

søsken. Ved uenighet mellom like nære etterlatte, treffes nødvendig avgjørelse av

kommunen. Avgjørelsen kan ikke påklages.

Er det skrevet en «Framtidsfullmakt» kan det også stå noe her om hvem som er overlatt retten til å ordne gravferd.

Ansvarlig for gravferden, etter gravferdsloven.

Person som signerer som ansvarlig for gravferden i møte hos begravellesbyrå, er den person som alle instanser forholder seg til ved spørsmål. Denne personen har rett til å ta nødvendige avgjørelser som kommer på og vil også motta faktura for gravferden. Ansvarlig for gravferden trenger ikke være den person som har hatt førstekontakten med byrå.

Bank og trekk av konto.

Utgifter til selve begravelsen har første prioritet i avdødes dødsbo. Om ansvarlig person velger å legge ut av egne midler, så har denne rett til å få tilbakebetalt av boet før andre krav blir betalt.

Faktura for begravelse kan sendes til avdødes bankforbindelse og den trekkes av avdødes konto, før skifteattest foreligger. I tillegg til direkte utgifter til begravelsen vil det som oftest kunne trekkes strøm, forsikringer og offentlige avgifter.

Telefon, restskatt, husleie, boliglån, opphold på sykehjem er det forskjellige rutiner for i de forskjellige bankene.

Kontakt avdødes bank for å få klarhet i avtaletrekk av konto. Enkelte typer faste trekk kan bli stoppet. Trekk av konto kan gjøres inntil 3 måneder etter dødsfall, eller inntil skifteattest foreligger.

Etter at skifteattest er levert til bankforbindelse, vil det kreves fullmakt fra arvingene i boet.

Fakturaer som er stilet til avdøde eller avdødes dødsbo kan trekkes av konto, før skifteattest foreligger. Kan leveres i skranken i vedkommende bank, eller sendes til den aktuelle banken.

For Dnb: dodsbo@dnb.no

Kistebegravelse eller kremasjon

Begravelse eller kremasjon skal skje senest 10 hele virkedager etter dødsfall.

Valgene som må tas er mange og noe av det første som må avklares er om det skal være kremasjon/bisettelse eller kistebegravelse. På tidlig tidspunkt må det også avklares om det skal være en kirkelig seremoni etter kirkens retningslinjer som kan holdes i den lokale kirken.

Humanistisk seremoni som ledes av taler fra Human-Etisk Forbund og deres retningslinjer.

Eller en livssynsåpen seremoni som ledes av en innleid taler eller et familiemedlem/venn av familien, etter pårørendes retningslinjer og ønsker.

Man kan også velge bort seremonien om det er ønske om det, og kanskje holde en enkel samling for de nærmeste i forbindelse med urnenedsettelse eller askespredning.

Overføring fra sykehus/sykehjem (Også kalt bisettelse)

Denne overføringen kan gjøres sammen med pårørende eller utføres av byrået alene, uten følge av pårørende. Hvis det er ønske om å følge, så møter pårørende i kapellet ved sykehjemmet/sykehuset. Her er det mulighet for syning av den døde, før lokket legges på kisten og denne bæres ut i bilen for å kjøres til bårerommet, hvor den blir stående fram til seremonidag. Dette er en handling som prest ofte var med på tidligere. I dag er det som aller oftest en handling uten at prest medvirker. Ved syning kan det legges ned tegninger, bilder eller blomster i kisten. Om pårørende ikke ønsker å være med på overføring, kan det arrangeres syning i bårerom på hjemstedet etter at kisten er overført dit. Det kan for noen, være en god forberedelse for selve avskjedsseremonien å få en stund ved kisten.

En slik stund kan også være en god opplevelse for barn. Familien har mistet en kjær, og samtalene dreier seg ofte om akkurat dette. Barn lytter og derfor er det kanskje

riktig å ta de med inn i denne prosessen, kanskje også være med på syning av den døde om de selv ønsker dette. Virkelighetsbildet kan være bedre å bære med seg enn det bildet som fantasien lager.

Kiste

Når det gjelder kiste, er det tradisjonelt mest brukt hvit kiste. Men det finnes kister i litt forskjellige materialer og utforming. På lager hos oss er forskjellige hvite, trehvite, brune, eik, sort og blått. Kister i andre størrelser finnes også, men da er det færre typer å velge i.

Utstyret i kisten består av madrass, laken, pute, teppe og skjorte. Alt er hvitt og i pent stoff. Dette utstyret er inkludert i prisen for kisten.

Det kan velges private klær, om det er ønskelig.

Man kan bestille kiste i selvvalgt farge. Da må ønsket fargekode leveres til byrå og kiste lakeres og leveres etter ca. 2 - 3 dager.

Transport /NAV

Når hjemtransport av avdød faller inn under navs stønadsordning, vil begravellesbyrået ta seg av søknaden. Egenandel er kr. 2.740. (pr. 1.7.2023)
Det transporteres med bil over forholdsvis lange avstander, før det lønner seg å benytte fly, eller kanskje tog. Når et medlem i folketrygden dør under midlertidig opphold i Norge eller et annet

nordisk land dekker nav transporten hjem til det naturlige gravstedet i Norge.

Dette gjelder også Norske biland, som Svalbard, Jan Mayen og Dronning Mauds land. Hvis en dør der en bor, men vil gravlegges et annet sted, må man dekke transport selv. Var avdøde 80 år eller eldre og oppholdt seg hos slektninger på grunn av pleie, dekkes transporten til det tidligere registrerte ordinære bosted. Avstanden må overstige 20 km.

Når dødsfallet gjelder yrkesskade og avdøde var medlem i folketrygden, gjelder spesielle regler, til og fra utlandet. Skyldes dødsfallet en ulykke i forbindelse med arbeid i utlandet, vil NAV dekke transport hjem.

Dødsfall i utlandet

Om det er tegnet reiseforsikring vil forsendelsen hjem bli dekket gjennom denne. Man kontakter ambassaden eller konsulatet for å få hjelp der. SOS International vil også kunne bistå.

Er det ikke tegnet reiseforsikring vil hjemsendelse av kiste falle kostbart, og kremasjon i utlandet vil da være et rimeligere alternativ. I slike tilfeller kan man foreta en urnebegravelse med seremoni på hjemstedet. En slik seremoni kan foregå på samme måte som om det hadde vært kiste

Økonomisk stønad /NAV

Stønad og egenandel (Alle tall pr. 1.7.2023)

Behovsprøvd gravferdsstønad kan man søke om. Denne er på kr. 27.390 og avkortes mot eventuell formue, forsikringsutbetaling eller utbetaling fra fagforening. Behovsprøvd gravferdsstønad utbetales ikke hvis netto formue overstiger kr. 27.390 ved siste likningsutskrift. Dette gjelder enslige og samboere uten felles barn. Hvis det er gjenlevende ektefelle, må ikke netto finansformue overstige kr. 54.780.

Finansformue vil si løse midler som bankinnskudd, aksjeposter og andre lettomssettelige midler. Man ser bort fra formue i form av hus og hytte og ser også bort fra ekteparets gjeld.

Ved søknad, må siste års ligningsattest følge søknaden. Denne kan hentes ut elektronisk om man har tilgang på innloggingen til avdøde. Det er å foretrekke at pårørende henter ut likningsutskrift, da det ofte tar lang tid om byrå bestiller denne.

Hvis man ikke har tilgang til innloggingen, kan vi som begravelsesbyrå få fullmakt av pårørende til å hente ut utskrift. Dette kan være en litt lang prosess. Byrå kan utfra denne utskriften vurdere om det er grunnlag for å søke.

Om avdøde var på dødsdato gift, må det forelegges likningsutskrift for begge ektefeller.

Eventuell forsikringsutbetaling, utbetaling fra gravferdskasse gjennom fagforening og trygdeutbetaling etter døds måned, vil legges til formuen som står i likningsutskriften og legges til grunn for behandling av søknaden. Eventuell stønad utbetales til byrå. Frist for å sende inn søknad er 6 måneder etter dødsfall. Siste likningsutskrift som foreligger, er den som bestemmer om man får behovsprøvd gravferdsstønad eller ikke.

Når barn/ungdom under 18 år dør, får alle dekket inntil kr. 27.390, til gravferden.

I tillegg til behovsprøvd stønad kan det utbetales transportstønad etter gjeldende regler og uavhengig av om man søker behovsprøvd gravferdsstønad.

Totalkostnaden ved gravferden er avhengig av pårørendes ønsker. Det finnes mange alternative løsninger. Den mest påkostede løsningen trenger ikke være den beste eller mest verdige.

Enkelte fagorganisasjoner yter støtte til sine medlemmer ved dødsfall. Når avdøde var organisert i fagforening skal pårørende kontakte dette fagforbundet og spørre om det er en utbetaling ved dødsfall. Da vil man få tilsendt et bevis for medlemskap. Dette beviset sendes sammen med kopi av

skifteattest til oppgitt adresse i mottatte skjema. Beløp kan da utbetales til avdødes konto og gå inn i avdødes bo.

Trygd/NAV

Den vanlige alderspensjonen til avdøde utbetales for døds måneden, men blir stoppet etter denne. For stønad til gjenlevende eller annen stønad fra NAV - se: www.nav.no «Ytelser til gjenlevende» eller «Ytelser ved dødsfall» Man kan også oppsøke det lokale nav-kontoret for hjelp og informasjon om stønad til etterlatte.

Gravsted

Feste av gravsted kan bare finne sted ved dødsfall. Etter norsk gravferdslov kan dette ikke bestilles på forhånd. Alle borgere har rett til et kostnadsfritt gravsted i hjemkommunen i 20 år, som er fredningstiden. Etter 20 år kan graven festes videre mot innbetaling av gjeldende avgift.

Er det ønske om å benytte et eksisterende gravsted må den person som er ansvarlig for graven signere som festeeier og godkjenne bruk av graven.

Ved bestilling av nytt gravsted, kan dette være et enkelt eller dobbelt kistegravsted, eller urnegrav med plass til flere urner. Urne kan også settes ned i minnelund, anonym eller navnet.

Ved bestilling av dobbelt gravsted, er den graven som tas først i bruk, kostnadsfri i fredningstiden på 20 år.

Den ledige graven ved siden av må det betales for etter gjeldende regler i kommunen. Avgift i året etter lokale satser.

Tidligere benyttet kistegravsted kan benyttes til urnegrav, selv om fredningstiden på 20 år, ikke er gått ut. Da kan man sette ned urne, eller flere urner oppe på tidligere kiste da dette ikke berører fredningen av kisten.

Hvis man ønsker å gravlegge i annen kommune enn den avdøde har bodd i siste del av livet, tar de fleste kommuner betalt for tjenestene knyttet til gravferden. (lokale takster). På samme måte tar også de fleste kommuner betalt om avdøde skal gravlegges ved siden av sin ektefelle i tidligere festet grav i tidligere hjemkommune.

Den person som har tatt på seg ansvaret for gravferden, har også retten til å få festeansvar for gravstedet. Dette festeansvaret kan også andre få eller overta, etter avtale med ansvarlig for gravferden.

Gravlegat

Føler man at det vil bli vanskelig å få stelt gravstedet, kan man opprette et gravlegat.

Kirkegårdsetaten tar da på seg å plante og vanne gravstedet gjennom sommeren.

Det kan også høst-pyntes om man ønsker det. Dette bestilles ved henvendelse til gravplassforvaltningen i kommunen.

Spredning av aske

Fylkesmannen kan etter søknad fra person som er fylt 15 år, gi tillatelse til at den som sørger for vedkommende sin gravferd, kan spre asken. Asken etter avdøde kan spres for vinden, etter godkjent søknad fra Statsforvaltningen i det fylket som asken ønskes spredd. Askespredning kan søkes om i områder på høyfjellet eller skogområder som ligger utenom vanlige turområder. Det kan også søkes om spredning på vann der det er åpent mot hav. Øde strekninger av Glomma og andre større vassdrag kan også bli godkjent. I senere år er det også blitt gitt tillatelse til spredning på større innlandssjøer. Ved spredning på vann kan det benyttes urne for sjøsetting som løser seg opp i vann. Dette kan være en hensiktsmessig måte og likestilles med «spredning av aske». Søknadspapir fås hos oss, eller byrå kan besørge søknad om askespredning. Vedlegg til søknad er kartutsnitt med tydelig merke for ønsket spredningssted. Det kan også søkes gjennom nettløsning. Urnen fås utlevert fra krematoriet ved å vise fram godkjent søknad stemplet av Statsforvalteren. Byrå kan også hente urnen og oppbevare denne fram til den blir hentet for spredning.

Selve spredningen av asken skal ikke gjøres på frossen mark. Velges askespredning kan man ikke få navn på gravstein på kirkegård.

Urnededsettelse

Bestemme tid for nedsettelse av urne i festet gravsted, gjør man gjennom kirkekontoret. Kirkekontoret vil kontakte den som er fester av graven. Man kan også selv ta kontakt med kirkekontoret, om man ønsker å få opprettet avtale og satt tid for nedsettelse. Man møter på gravstedet til avtalt tid. Det er da gjort nødvendig forberedelse fra kirkeetaten og man er med på en enkel seremoni som normalt er uten medvirkning av prest. Det vil kun være en representant fra kirkeetaten som leder selve nedsettelsen.

Man er med som vitne på at urnen blir satt ned og vil også selv få muligheten til fysisk å sette urnen ned i gravstedet. Noen pårørende har også ønske om å fylle jord over urnen. Dette kan være en god handling å være med på og kan gjerne avsluttes med en enkel sammenkomst over en kopp kaffe.

Skal urnen settes ned i et nytt gravsted, bør dette merkes med et ventetegn med påmontert navneplakett. Da blir det for de fleste et bedre sted å gå til mens man venter på å få montert et mere fast gravminne. Et ventetegn kan bestilles hos begravelserbyrået, hvis det ikke allerede ble satt opp til gravferdsseremonien.

Minnelund

Urne kan settes ned i minnelund. Minnelunder kan være anonyme eller navnet.

Anonyme minnelunder finnes i de fleste kommuner, men ikke på alle kirkegårder.

Navnet minnelund finnes ikke i alle kommuner.

Minnelunden kan i enkelte tilfeller være et alternativ til opprettelse av nytt urnegravsted, som vil kreve beplantning og stell. Kan kanskje også være et alternativ til spredning av aske. Man får et sted å gå til for kanskje å tenne lys.

Ved nedsettelse av urne i anonym minnelund er det ikke anledning til å være med å sette ned urne. Dette blir gjort av kirkeetaten alene. Det gis beskjed til ansvarlig for gravferden, at urnen er satt ned og at man da kan besøke felles minnesmerke som står på minnelunden. Det er ikke anledning til navn på avdøde og heller ikke få vite eksakt hvor urnen er satt ned i dette avgrensede området ved felles minnesmerke. Avgjørelse om nedsettelse i anonym minnelund er endelig og urnen kan ikke tas opp og flyttes etter at urne er satt ned i anonym minnelund.

Ved nedsettelse av urne i navnet minnelund er det anledning til å være med på selve nedsettelsen av urnen. Man møter på minnelunden til avtalt tid og er med på selve nedsettelsen. Det blir montert navneplakett med datolinje på et felles minnesmerke, som står på minnelunden. Det er også anledning til å reservere plass til urne og navneplakett nr. 2 på samme minnesmerke. Gravplassforvaltningen fakturerer for navneplakett og eventuell reservering av plass til gjeldende takst. Ved bestilling av plass i navnet minnelund, må det registreres

en fester/ansvarlig for gravplassen. Avgjørelsen om nedsettelse av urne i navnet minnelund er endelig og urnen kan ikke tas opp og flyttes etter at urnen er satt ned.

Melding av dødsfallet

På vegne av pårørende, vil begravelsesbyrået sørge for nødvendig melding om dødsfall til tingrett. I denne meldingen vil det ligge personopplysninger om avdøde, eventuell ektefelle og arvinger i boet. Denne meldingen til tingrett, sammen med dødsattest utstedt av lege, er grunnlag for senere skiftegang og melding til andre offentlige kontorer som NAV, folkeregister, kirkegårdsmyndighet.

I de aller fleste tilfeller melder lege nå elektronisk, direkte til folkeregisteret.

Skiftegang / skiftepapir

Avdødes nærmeste skal innen 60 dager sende inn nødvendig skiftepapir. Før man sender inn skiftepapir skal man gjøre seg kjent med avdødes bo og avklare boets stilling. Om det er trygt å overta boet til skifte eller uskifte. Man skal være trygg på at boets aktiva er større enn boets gjeld.

Skjema sendes til den tingrett som avdøde hører til og dette er grunnlaget for skiftegang og utstedelse av skifteattest / uskifteattest.

Ved «**Privat skifte**» bør helst alle arvinger signere solidarisk

i fellesskap, men det er tilstrekkelig om en av arvingene signerer som ansvarlig. (tar på seg ansvaret for arv og gjeld)

Man skal også være klar over at om det er mere gjeld enn formue, må den eller de av arvingene som har signert, svare for underskuddet. Derfor er det viktig å være sikker på at boet går i pluss før man signerer. For å starte skiftegang er det ikke nødvendig at alle arvingene signerer men en fordel.

Går boet i pluss, vil alle arvinger tilgodeses på lik linje, om de har signert eller ikke.

Går boet i minus, er det den eller de som har signert som må svare for eventuelt underskudd.

Er noen av arvingene umyndige må deres verge signere og samtykke i at det blir foretatt et privat skifte.

Før innsendelse av «**Melding om uskiftet bo**» skal man være sikker på boets stilling. Gjenlevende overtar her hele boet med både hus, hytte, innbo og også ekteparets eventuelle gjeld.

Ved små bo, under 1 G, etter at begravellesutgifter er dekket, kan man helt trygt overta boet etter skiftelovens §95. «**Privat oppgjør av dødsbo av liten verdi**». Man arver ikke eventuell gjeld, men en person får fullmakt til å gjøre opp boet og få hånd om aktiva og det som har verdi på annen måte. Ved små bo, uten fast eiendom, ønsker tingretten at man benytter denne skifteformen. Tingretten kan komme med innsigelse mot at boet overtas etter §95.

Det er nå blitt anledning til elektronisk signering av skiftepapir. Man søker opp skjemaet på sin tingrett. Fyller ut og sender dette elektronisk, eller signerer på papir og sender pr. post eller e-post med beskjed til tingrett om hvem som ønsker lenke med mulighet for elektronisk signering. Elektronisk signering må foretas i løpet av 3 dager etter at lenken er mottatt.

De som ønsker elektronisk signering, trenger ikke å oppgi e-post adresse eller telefon.

Testamente

Testamente oppbevares ofte der hvor avdøde har viktige papirer. Det kan også være oppbevart hos advokat eller i tingretten. Hvis testamente er skrevet hos advokat, vil det som oftest være tinglyst og oppbevart i tingrett. Dette vil da i de fleste tilfeller letes opp, om det framkommer på meldingen fra begravningsbyrået at det foreligger testamente. Man skal vite at det ikke er tingrettens ansvar uoppfordret å lete dette opp.

**Skiftepapir sendes til Romerike og Glåmdal tingrett,
Postboks 393, 2001 Lillestrøm.
Besøksadresse, Jonas Lies gate 20, 2000 Lillestrøm.
Tlf. 61992200 E-post: trog.skifte@domstol.no**

For Oslo

-Oslo byfogdembete, Skifteavdelingen, postboks 2099,
Vika, 0125 Oslo, Tlf. 22 99 92 00
Besøksadresse. Tinghuset, C. J. Hambros plass 4, 5. etasje.
E-post: oslo.byfogdembete@domstol.no

Ansvarlig for gravferden vil motta informasjon fra tingretten og få råd for å kunne ta stilling til hvilken skifteform som helst bør benyttes.

Tingretten ønsker ingen henvendelse dit før dette informasjonsbrevet er sendt ut og mottatt av kontaktperson for arvingene.

Frist for innsending av skiftepapir er 60 dager etter dødsfall.

Informasjon finner man også ved å søke «**domstol**» - «**arv og skifte**». Her finner man også skiftepapir.

Dette gjelder:

«Melding om uskiftet bo», «Privat skifte av dødsbo», «Erklæring om privat skifte av dødsbo av liten verdi, §95», «Fullmakt ved privat skifte»

Fullmakten brukes for å bemyndige en, eller eventuelt flere fullmektiger til å ta seg av papirer og oppgjør. For eksempel en fullmektig fra hver familiegren. Ingen av arvingene har rett til å disponere over avdødes verdier uten at skifteretten har samtykket eller utstedt skifteattest. Er en usikker på boets økonomiske stilling, kan tingretten utstede en Formuesfullmakt.

Denne gir arvingene noe rett til innsyn i boet før man signerer skiftepapir.

Eventuelt testamente kan være oppbevart i avdødes bolig eller bankboks. Man kan også henvende seg til tingretten og få de til å undersøke om det er innlevert testamente i tingretten. Arvingene har selv ansvar for at originalt testamente blir forelagt tingretten. Tingretten har ingen plikt til å lete dette opp.

Hvis det er vanskelig, grunnet uenighet, å få gjennomført privat skifte, kan en eller flere av arvingene kreve offentlig skifte. Da må det betales inn rettsgebyr og det blir satt en advokat på skifte og fordeling av boet. Utgifter til dette vil i de fleste tilfeller være en relativt stor utgiftspost, som vil gå av avdødes bo.

I tilfeller hvor avdøde er barnløs, ektefelle er død tidligere og første avdøde har sittet i uskiftet bo. Førsteavdødes arvinger ble innmeldt til tingretten når denne døde. Om boet etter førsteavdøde ikke er skiftet, må arvingene etter første avdød kontakte tingrett når fellesboet skal skiftes.

Om det foreligger testamente, vil dette overstyre arverekkefølgen og det er da de som er nevnt/tilgodesett i testamente som skal føres opp i skjema til tingrett og som må ta på seg ansvaret for boet, både arv og eventuell gjeld. Man må avklare om man ønsker å ta på seg ansvaret, før man sender inn skiftepapir.

Proklama

Er man i tvil om den økonomiske situasjonen til avdøde, kan det rykkes inn et proklama i avisen. Eventuelle kreditorer må melde seg innen 6 uker.

Dette kan man få hjelp til i tingretten eller hos advokat.

Bank/bankboks

Avdødes bankkonto og eventuell bankboks får man normalt ikke tilgang til før det foreligger skifteattest. Om man ønsker å undersøke bankboks for å se om det ligger noe i denne som har med ønsker for begravelsen, så kan man få et skriftlig samtykke fra tingretten som gir en rett til å åpne bankboks og også innsyn i øvrige formuesforhold. (Formuesfullmakt)

Noen banker avviker bankbokssystemet, men det eksisterer fortsatt i enkelte banker.

Livsforsikring

Informasjon om eventuelle livsforsikringer kan man få hjelp

til ved henvendelse til register over livsforsikringer, som administreres av Finans Norge. Mer informasjon, www.finansnorge.no

Selvangivelse

Informasjon om innlevering av selvangivelse etter dødsfall kan hentes på

www.skatteetaten.no/selvangivelse etter dødsfall

Skattemelding vil ikke bli sendt ut, da adressen til avdød blir fjernet fra folkeregisteret. Man må derfor be om å få denne tilsendt om man ønsker det. Be om selvangivelse på telefon 800 80 000 eller 22077000 (tastevalg). Selvangivelse kan også hentes gjennom Altinn. Her kan man legge inn skifteattest og nødvendig fullmakt fra øvrige arvinger, som vil kreves for å få selvangivelse tilsendt. Skal selvangivelse sendes gjenlevende ektefelle, vil det ikke kreves fullmakt. Skal det gjøres endringer i selvangivelse må denne sendes pr. post til:

Skatteetaten, Postboks 4305, 8608 Mo I Rana.

Gjenlevende ektefelle eller samboer vil ofte få endringer i inntekt og formuesforhold. Endringer i skattekortet kan gjøres på skatteetaten.no. Skjer dødsfallet sent på året, bør man passe på at trekket for neste år er endret i forhold til nye tall for inntekt og formue.

Pårørende må ordne selv.

Pårørende eller person som har fått oppdrag fra pårørende

til å forestå booppgjør må gi beskjed om dødsfallet til forskjellige instanser.

Si opp eventuelle leieforhold, trygdeleilighet, forsikringer, telefon, strøm, medlemskap i foreninger, fagforening, aviser, tidsskrifter, blader. Kontakte eventuelle långivere for å få overført lån på nytt navn.

Sende inn skiftepapir til den tingrett som man sokner til. Etter at tingretten har gjennomgått og registrert boet blir det utstedt en skifteattest og sendt til arvingene.

Man tar noen kopier av skifteattesten og leverer en kopi av denne til banken, slik at eventuell sperring på konto kan løses opp.

Hvis avdøde var medlem i fagforening, bør det undersøkes om det følger noen forsikring med i medlemskapet. Her vil det kreves kopi av skifteattest før eventuell utbetaling. Borettslag, biltilsynet osv. krever også kopi av skifteattest ved omregistreringer.

Skifteattest er et bevis på at boet er gjennomgått av tingrett og overlatt til arvingene. Original skifteattest beholder man selv og sender fra seg kun kopier.

Det kan være greit å skanne skifteattesten og sende denne digitalt der dette godtas.

Hjemmelsenerklæring i forbindelse med arv, skifte og uskifte

Dersom man skal overføre fast eiendom som står tinglyst på avdød person, til arvingene, må man fylle ut

«Hjemmelsklæring». Denne skal signeres av arvingene eller av gjenlevende ektefelle.
Skjema og veiledning finner man ved å søke **Hjemmelsklæring**, eller gå inn på kartverket og finne skjema og veiledning der.
Skjemaet skal sendes: Kartverket Tinglysing, Postboks 600, Sentrum, 3507 Hønefoss.
Tlf. 32118000 / post@kartverket.no.
Sendes inn etter at skifteattest / uskifteattest er mottatt fra tingrett. Kopi av mottatt skifteattest/uskifteattest skal vedlegges hjemmelsklæring til kartverket.

Hjelp til skifte av dødsbo

Man kan leie inn hjelp hos advokat til det man ønsker hjelp til. Da vil man få faktura for de timer advokaten har brukt.

Våpen

Hvis avdøde eide våpen kan disse leveres inn til politiet for destruering, arves av slektninger eller gis bort til venner. Det man skal være oppmerksom på er at våpen ikke kan eies eller oppbevares uten registrering/bæretillatelse. Søknadskjema fås ved henvendelse til politiet. Søker bør ha godkjent jegerprøve eller være medlem i skytterlag. Det forutsettes også at våpen oppbevares i godkjent våpenskap.

Dødsattest

Etter dødsfall hender det at enkelte instanser ber om dødsattest. I disse tilfellene er det kopi av skifteattest som de kan be om å få se. Dødsattest sendes digitalt fra lege, direkte til Folkeregisteret. Dette er et dokument som kun går offentlig tjenestevei til de som skal ha dette dokumentet. Om man trenger et bevis på dødsfall før skifteattest foreligger, kan man gå til tingrett og be om bevis for at det foreligger gyldig dødsattest.

Hygiene ved dødsfall

Vi som begravelsesbyrå, er av Statens helsetilsyn, pålagt å orientere om risiko for smitte fra døde personer.

Personer som dør hjemme, eller steder det ikke er rom spesielt beregnet på oppbevaring, bør legges ned i kiste i løpet av 1 døgn.

Helsetilsynet påpeker videre at om avdøde skal ligge hjemme utover dette, bør en ha mulighet til å senke romtemperaturen eller luften godt i rommet.

Sengetøy skal kokevaskes, og sykerommet vaskes med såpe og rent, varmt vann.

Vanlig renslighet er viktig, i første omgang en grundig håndvask

Minneside / Kondolanseprotokoll på Internett.

Dette er et kostnadsfritt tilbud hvor man kan dele minner med venner og familie.

Dødsannonsen vil legges ut og vil kunne stå på denne siden så snart annonsen er satt opp og minnesiden er åpnet av begravelsesbyrået.

Her kan de som ønsker, gå inn å skrive hilsen og eventuelt tenne lys. Pårørende har mulighet til å legge inn bilder og historie om de ønsker dette. Minnesiden finnes på vår web-side eller nilsen.vareminnesider.no. Det kan også bestilles blomster gjennom denne siden. Det er også lagt til rette for donasjon av gave til forskjellige formål gjennom denne minnesiden. (Mottaker av gave må selv ha åpnet for denne muligheten). Der kan man betale inn ønsket beløp og lage et gavekort til pårørende. Gavekort kan hentes ut av pårørende, men også skrives ut og tas med i kirken. På denne siden kan det legges til rette for å følge seremonien direkte gjennom streaming. Det kan også opprettes mulighet for påmelding til minnesamvær.

Kremasjon

Den som har fylt 15 år kan selv bestemme om han eller hun vil kremeres.

Kirkeforvaltningen i den kommunen hvor urnen skal settes ned, sørger for å få urnen til seg når det er klart for dette.

De tar så kontakt med pårørende for å gjøre avtale om

tidspunkt for nedsettelsen. Man kan også selv ta kontakt med kirkeforvaltningen.

I Oslo kommune må pårørende selv ta kontakt med gravlundkontoret for å avtale tid for nedsettelse.

Askeurne skal settes ned i gravsted på gravlund, eller spres for vinden innen 6 måneder

Seremonien i kirken/kapellet eller seremonirommet

De nærmeste bør komme 35 - 45 minutter før seremonien starter, for å få litt tid før det kommer andre til seremonilokalet. Da har byrået lagt til rette, lys er tent og det er tatt bilder av kiste, blomster og ferdig seremonirom. Det er tradisjon for at pårørende sitter aller fremst, på enten høyre eller venstre side. Dette vil byråets representanter kunne svare på, om det er usikkerhet rundt tradisjonen for hvor man helst skal sitte.

Om vi tar bilder, så ta gjerne bilder selv også. I ettertid kan det være godt å vite at man har bilder å ta fram å se på, når man føler behov for det.

Takkekort/Takk i avis

Takkeannonse eller takkekort kan formidles eller bestilles hos oss. Dette kan trykkes som enkle eller doble kort, med en enkel takke tekst med plass for personlig hilsen. Dette kan ha samme motiv som ble benyttet på programmet i kirken.

Takkekort vil nok falle rimeligere enn annonser i avis, hvis

man må benytte mer enn en avis for å nå de man ønsker. Det kan kanskje også være godt å ta den jobben som det er å skrive personlige kort.

Digitale spor

Vi legger også igjen digitale spor gjennom digitale medier, for eksempel Facebook, eller andre lignende nettsteder. Det finnes firmaer som tar på seg å slette slike spor. www.slettmeg.no

Dette er en kostnadsfri tjeneste. Svenske «*etterhjälpen.se*» kan også hjelpe til med å slette digitale kontoer i Norge. Dette koster ca. kr. 1000 - 1500 for en eller flere kontoer

Gravsteiner

Når det gjelder gravstein, har vi et godt sortiment av stein i alle prisklasser.

Kataloger over monumenter og tilleggsutstyr, som fugler, lykter og rammer rundt blomsterbed, kan lånes hos oss.

Våre steinmodeller finnes på vår nettside, eller hos vår leverandør www.stenindustri.no

Inkludert i våre priser på stein er: Inngravering av navn med fødsels- og dødsdato, frakt, montering og etter service, som oppretting av sokkel når det er behov for dette.

I enkelte tilfeller kan det også være aktuelt å slipe ned framsiden og hogge inn gamle navn på nytt for å vinne plass, samtidig som steinen fornyes. Dette vil i de fleste tilfeller falle rimeligere enn en ny stein.

www.nilsengravferd.no